

Egyetemi doktori (PhD) értekezés tézisei

**MODERN VÁROSOK PROGRAM: KIÚT A BUDAPEST KÖZPONTÚ
GAZDASÁGBÓL?**

**A MEGYEI JOGÚ VÁROSOK IPARI PARKJAIBAN LETELEPEDETT VÁLLALKOZÁSOK
ÖKONÓMIAI ÉS TELEPHELYVÁLASZTÁSI PREFERENCIÁINAK VIZSGÁLATA**

Kun Gergő

Témavezető:

Dr. habil. Nagy Adrián Szilárd
egyetemi docens

DEBRECENI EGYETEM

Ihrig Károly Gazdálkodás- és Szervezéstudományok
Doktori Iskola

Debrecen, 2021

1. A KUTATÁS ELŐZMÉNYEI, CÉLKITŰZÉSEI ÉS A KUTATÁSI HIPOTÉZISEK BEMUTATÁSA

A kutatás témája különösen közel áll hozzám, mivel korábbi tanulmányaim során szívesen foglalkoztam vállalatgazdaságtani kérdésekkel, családi vállalkozások elemzésével, illetve szakmai pályafutásomat az egyik megyei jogú város ipari parkjában letelepült vállalatnál kezdhettem el. Ennek köszönhetően személyesen tapasztalhattam meg azt, hogy milyen a munkavégzés egy ilyen létesítmény keretein belül, melyek lehetnek azok a tényezők, amelyeket fontosnak tartanak a telephelyválasztás során a vállalkozások, így tehát személyes motivációim is indukálták jelen kutatás elvégzését.

Magyarország gazdaságszerkezete egypólusú, Budapest központú, aminek a hátrányait, valamint az előnyeit a feldolgozott szakirodalmak mellett szintén saját tapasztalatból éltem meg, így adódott a témafelvetés, hogy ezen a jelenleg fennálló gazdasági szerkezeten változtatni szükséges, ehhez pedig a vidéki települések helyzetbe hozása elkerülhetetlen szempont, amennyiben hosszútávon a vidék népességmegtartó erejét növelni szeretnénk. A Modern Városok Program a kutatási cselekményeim megkezdése előtt körülbelül egy évvel került bejelentésre, és már akkor realizálódott bennem, hogy érdemes lehet ezt a nagyszabású fejlesztési programot közelebbről is megvizsgálni. A Modern Városok Program egy rendkívül sokrétű fejlesztési csomag, ami a megyei jogú városok számára érhető el a megkötött együttműködési megállapodásokon keresztül. A megállapodásokban az infrastrukturális fejlesztésektől kezdve kulturális, sport, oktatás fejlesztési pontokig rengeteg olyan jellegű projekt megtalálható, ami a megyei jogú városok népességmegtartó erejét, gazdasági szerepét végső soron növelni tudja. Így az MVP-vel kapcsolatos témakör lehatárolásakor – a fentebb említett kötődéseim miatt is – a megyei jogú városokban található ipari parkok fejlesztési aspektusainak vizsgálatára szorítkoztam, méghozzá a vállalatok telephelyválasztási preferenciáinak vizsgálatának bevonásával. Ahhoz, hogy teljes képet kapjak mindezekről szükségesnek tartottam első körben a lehatárolt vállalkozások demográfiai és pénzügyi elemzését is elvégezni.

Az értekezés fő célja tehát a Modern Városok Programban résztvevő települések ipari parkjaiban telephellyel rendelkező vállalkozások vállalatdemográfiai, pénzügyi elemzése, illetve a telephelyválasztási jellemzőik felkutatása, továbbá annak a vizsgálata, hogy a

Modern Városok Program valóban megfelelő megoldást nyújthat-e akár a meglévő, és az újonnan létesülő ipari parkok fejlesztési távlataiban, lehet-e ez egy eszköz a vidék nemzetgazdasági erejének növelésére, ami végső soron a többpólusú gazdaság kialakulásának egyik kulcs tényezője lehet. Céлом, hogy a vizsgált szempontok alapján kapott eredmények hasznosítása révén akár a jövőbeni területfejlesztési, és ipari park fejlesztési tervekhez kapcsolódóan támpontokat, javaslatokat lehessen összeállítani a döntéshozók számára, a még eredményesebb jövőbeni együttműködés érdekében.

Felállított hipotézisek:

Hipotézis 1: A megyei jogú városok ipari parkjaiban jellemzően nagyvállalatok telepedtek le, és a telephellyel rendelkező vállalkozások főként feldolgozóipari tevékenységgel foglalkoznak.

Hipotézis 2: A megyei jogú városok ipari parkjaiban telephellyel rendelkező vállalkozások vállalatdemográfiai, valamint pénzügyi helyzetük alapján jelentős gazdasági erőt képviselnek a nemzetgazdaság egészéből.

Hipotézis 3: A vállalkozások pénzügyi helyzete megfelelő, rendelkeznek azokkal a feltételekkel, amelyek biztosítani tudják további fejlődésüket, ami a Modern Városok Program támogatásával tovább javulhat.

Hipotézis 4: A vállalkozások telephelyválasztási preferenciájuk meghatározása során különösen nagy hangsúlyt fektetnek az infrastrukturális feltételek minőségére.

Hipotézis 5: A magyar gazdaság, egészét tekintve Budapest központú, a vállalkozások, ha tehetnék inkább Budapesten működtetnék cégeiket.

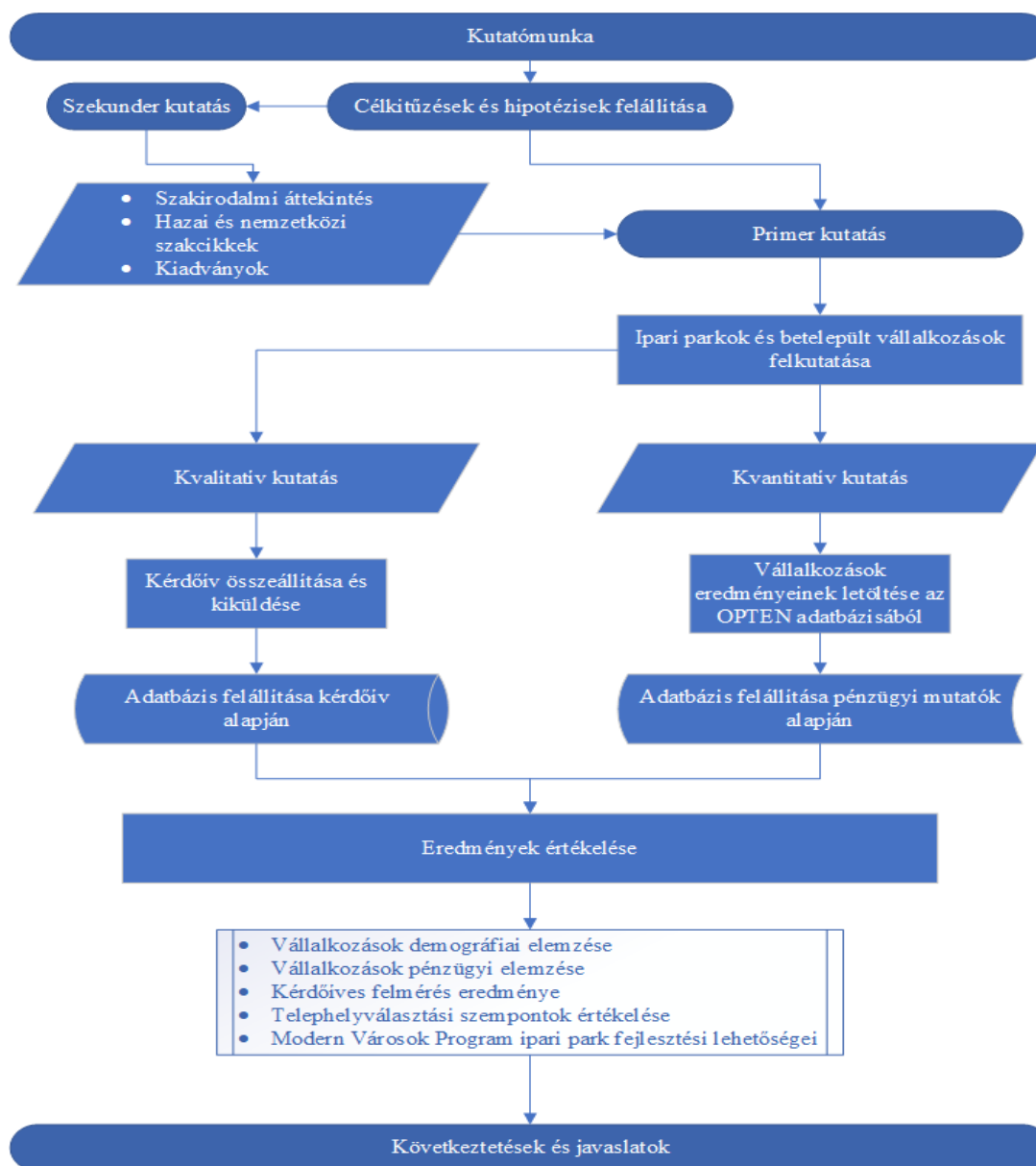
Hipotézis 6: A Modern Városok Program keretében történő fejlesztések megfelelő infrastrukturális háttérrel biztosítanak a vizsgált vállalkozásoknak, illetve növelheti a megyei jogú városok népességmegtartó erejét kulturális, sport, oktatás fejlesztések által, ezzel is növelve annak gazdasági szerepét.

A kutatás fontosabb célkitűzései

1. Történeti áttekintés végrehajtása, a releváns alapfogalmak, telephelyelméletek, ipar- és területfejlesztési kezdeményezések meghatározása, valamint a Modern Városok Program ismertetése.
2. A megyei jogú városok ipari parkjainak azonosítása, az ott telephellyel rendelkező vállalkozások felkutatása.
3. Kérdőíves kutatás keretében az azonosított vállalkozások telephelyválasztási preferenciáinak vizsgálata, saját adatbázis összeállítása, valamint a kapott eredmények értékelése.
4. Az azonosított vállalkozások pénzügyi eredményei alapján saját adatbázis létrehozása, illetve az eredmények alapján pénzügyi elemzés végrehajtása.
5. A Modern Városok Program ipari park, és iparfejlesztési projektjeinek feltárása.
6. A vizsgálati eredmények alapján a jövőbeni kezdeményezések számára támpontokat összeállítani, javaslatokat tenni.

2. ADATBÁZIS ÉS AZ ALKALMAZOTT MÓDSZEREK ISMERTETÉSE

A négy éven keresztül (2017-2020) átívelő kutatómunka – aminek a felépítése és folyamatábrája az 1. ábrán került feltüntetésre - eredményeként létrejött disszertáció, primer és szekunder forrásokra hivatkozva mutatja be a megyei jogú városok ipari parkjaiban letelepedett vállalkozások helyzetét, telephelyválasztási preferenciáit, illetve, hogy a Modern Városok Program lehetőséget jelenthet-e az egypólusú magyar gazdaság kiterjesztésére, többpólusúvá válására.

1. ábra: A kutató munka felépítése

Forrás: Saját szerkesztés, 2020

A kutatás első két évében (2017-2018) jellemzően a témához kapcsolódó szekunder kutatás zajlott le, amely során számos hazai, illetve nemzetközi szakirodalmi alkotás, könyv,

szakcikk került feldolgozásra, valamint a témához kapcsolódó, de elsősorban nem kutatási céllal létrejött források tanulmányozása segítette a kutatás előrehaladását. A szekunder kutatást a kutatómódszertani ajánlásoknak megfelelően a primer kutatás megkezdése előtt folytattam le (LEHOTA, 2001; BONCZ, 2015).

2.1. Kiválasztott vállalkozások feltérképezésének bemutatása

A kérdőíves felmérés, illetve a pénzügyi teljesítmény elemzésére szolgáló vállalkozások körét a teljes reprezentativitást szem előtt tartva határoztam meg. Így a reprezentativitás kritériumai alapján a disszertáció adatbázisát Magyarország megyei jogú városaiban található, összes ipari parkjának, összes letelepedett vállalkozása tekintetében határoztam meg.

Jelenleg Magyarországon 23 megyei jogú város található. A lehatárolás következő lépése a 23 megyei jogú városban található ipari parkok feltérképezése volt. Az Ipari Park Egyesület 2019. április 16-ai megkeresésemre érkezett válaszában tájékoztatott, hogy 196 ipari park működött abban a pillanatban az országban, illetve a szolgáltatott lista alapján lehatárolásra kerültek a megyei jogú városokban működő ipari parkok köre is. Összesen így 48 ipari park került azonosításra, ami a téma alapját adja, elmondható, hogy Érd kivételével minden megyei jogú városban megtalálható legalább egy ipari park.

Az ipari parkokról, valamint a betelepült vállalkozások pontos nevéről, számáról több forrásból, viszonylag hosszú kutatómunka eredményeképpen sikerült információt gyűjtenem az alábbi források alapján:

- Ipari parkok emailes megkeresése;
- Amennyiben az önkormányzat a fenntartó, az önkormányzat felkeresése;
- Ipari parkok honlapja;
- Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat ingyenes céginformációs szolgáltatása; - <https://www.e-cegjegyzek.hu/>
- OPTEN céginformációs rendszer;
- Google Maps.

A vállalkozások felkutatása a 2019-2020 év között zajlott.

2.2. Vállalkozások demográfiai és pénzügyi elemzésének módszere

A vállalkozások demográfiai elemzésénél az első tényezők között került vizsgálatra a vállalkozások méretkategóriájának megoszlása. A méretkategória meghatározásához a kkv törvény nyújtott segítséget. Főszabály szerint a kkv-k körébe a 250 fő alatti gazdasági szervezetek tartoznak, 50 millió euró árbevételig, vagy 43 millió euró mérlegfőösszegig, továbbá a törvény által megszabott önállósági kritériumoknak is meg kell feleljenek (2004. ÉVI XXXIV. TÖRVÉNY, 2004).

Ahhoz, hogy egy vállalkozás kkv-nak minősüljön a fent említett három gazdasági mutató közül csak kettőnek kell megfelelnie. A foglalkoztatotti létszámra vonatkozó feltételnek mindenképp teljesülnie kell, azonban az éves nettó árbevételre, illetve a mérlegfőösszegre vonatkozó kritérium vagylagos, a kettő közül elegendő, ha csak az egyiket teljesíti a vállalkozás. A vizsgált vállalkozásokat a kkv törvénynek való jobb megfeleltetése érdekében az alábbi megbontás szerint kategorizáltam, amely az 1. táblázatban látható.

1. táblázat: Mikro-, kis- és középvállalkozások kategóriájának meghatározása a disszertáció során

Kategória	Éves nettó árbevétel (EUR)	Mérlegfőösszeg (EUR)
0 fős mikrovállalkozások	<2 000 000	<2 000 000
1 fős mikrovállalkozások	<2 000 000	<2 000 000
2-9 fős mikrovállalkozások	<2 000 000	<2 000 000
Kisvállalkozások	<10 000 000	<10 000 000
Középvállalkozások	<50 000 000	<43 000 000
Nagyvállalatok	50 000 000 fölött	43 000 000 fölött

Forrás: 2004. évi XXXIV. törvény alapján, saját szerkesztés

2.3. Vállalkozások pénzügyi elemzésének módszere

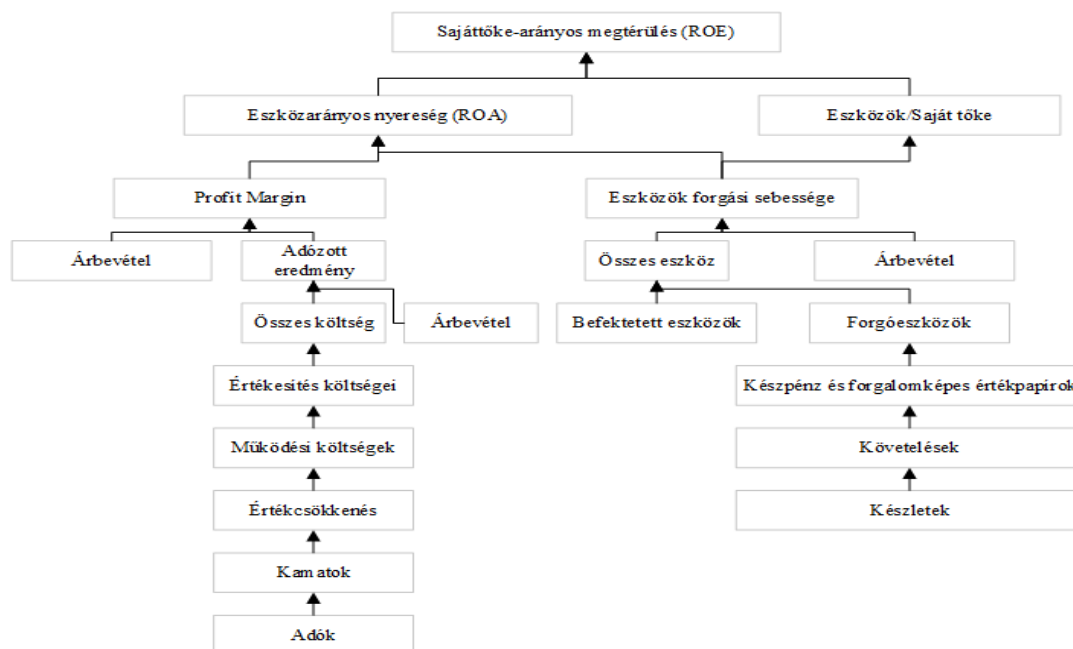
A kutatás során a vizsgálat alá vont vállalkozások jövedelmezőségi és likviditási vizsgálata a vezetői számvitel módszereivel, eszközeivel történt, ugyanis a pénzügyi és a vezetői számviteli információk a pénzügyi hatékonysági és versenyképességi vizsgálatokat szolgálják (BORDÁNÉ RABÓCZKI, 2012). A vállalkozások pénzügyi értékelését, a DuPont mutatószámrendszer alapján végeztem el, a vizsgált mutatószámok a 2. táblázatban láthatóak. Ugyanakkor likviditási és forgási sebesség vizsgálatot is végeztem az azonosított vállalkozásokon.

2. táblázat: A DuPont elemzés során felhasználásra került mutatók

Mutató	Mutató jelentése	Mutató képlete
ROS	Árbevétel arányos adózott eredmény	$\text{Adózott eredmény} / \text{Árbevétel} * 100$
Összes eszköz forgási sebessége	Vállalati eszköz hatékonyság mutató	$\text{Értékesítés nettó árbevétele} / \text{összes eszköz}$
ROA	Eszköz arányos adózás utáni eredmény	$\text{Adózott eredmény} / \text{Eszközök összesen} * 100$
Saját tőke multiplikátor	Eszközök saját tőkéből finanszírozott része	$\text{Összes eszköz} / \text{Saját tőke}$
ROE	Saját tőke arányos adózás előtti eredmény	$\text{Adózás előtti eredmény} / \text{Saját tőke} * 100$

Forrás: BREALEY-MYERS (2005), KRESALEK (2005), ECOSTAT (2008), LAÁB (2009), FENYVES (2013), BARANYAI et al. (2013), TARNÓCZI (2015), SÁPINÉ DUDUK (2017) alapján saját szerkesztés

Az OPTEN rendszeréből kinyert főbb mérleg, és eredménykimutatás sorok adatai alapján lehetőségessé vált számomra a vállalkozások adataiból adatbázist létrehozni, és az adatokat elemzés alá vonni, mely adatbázis alapján a DuPont mutatószámrendszer alkalmazását találtam célszerűnek. KRESALEK (2007) megállapította, hogy a DuPont mutatószámrendszert 1919-ben az amerikai Du Pont vegyipari konszern fejlesztette ki, amely azóta elterjedt, és alkalmazása gyakorivá vált köszönhetően annak, hogy alkalmas vállalatok teljesítményének komplex értékelésére. A mutatók egymásra épülnek, és egyfajta nagyságrend, fontossági sorrend is érvényesül közöttük, mely a 2. ábrán került feltüntetésre. VAN VOORHIS (1981) megállapította, hogy a DuPont modell egy arányalapú elemzés, amely lehetővé teszi a menedzsment számára, hogy megfigyeljék a költség-profit lánc fontos változóinak kölcsönhatásait, ez alapján a vizsgálat alá vont vállalkozások helyzetét sikeresen be lehet mutatni, illetve következtetéseket levonni a kapott eredményekből.

2. ábra: Kiterjesztett DuPont analízis modell

Forrás: VAN VOORHIS (1981) alapján saját szerkesztés

A vállalkozások pénzügyi helyzetének pontos feltárásához szükségesnek ítélem az azonosított vállalkozások mérleg eredményei által kalkulált likviditási mutatók vizsgálatát is. Ezen mutatók a vállalkozásoknak azt a képességét mérik, hogy hogyan is képes a rövid lejáratú kötelezettségeinek eleget tenni (MUSINSZKI, 2014). Egy vállalkozás likviditásának pontos megítéléséhez célszerű több likviditási mutatót kiszámítani, és azokat együttesen, komplexen értékelni.

$$\text{Általános likviditási mutató} = \frac{\text{forgóeszközök}}{\text{rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

$$\text{Likviditási gyorsráta} = \frac{\text{forgóeszközök-készletek}}{\text{rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

A likviditási mutatók magasabb értékei azt jelzik, hogy a vállalkozás a jövőben a rövid lejáratú kötelezettségeinek várhatóan eleget tud tenni, és finanszírozni tudja működési költségeit. A mutatószámok alacsonyabb értéke pedig azt jelezhetik előre, hogy a vállalkozásnak a közeljövőben nehézségei adódhatnak a rövid lejáratú kötelezettségei teljesítésében, ami problémát okozhat a vállalat működésében (FENYVES et al., 2016).

A vállalkozások készletgazdálkodási helyzetét is érdemes feltérképezni a teljes kép érdekében. Ez többféleképpen mérhető, de közös jellemzőjük, hogy a vezetőség számára nyújt visszajelzést a tevékenységük hatékonyságára, sikerességére vonatkozóan. Az

értékelés széles körben alkalmazott eszközei az úgynevezett forgási mutatók. Az elemzés során képzett mutatókról elmondható, hogy a vállalkozások eszközgazdálkodásának színvonalára, és annak hatékonyságának mérésére irányul.

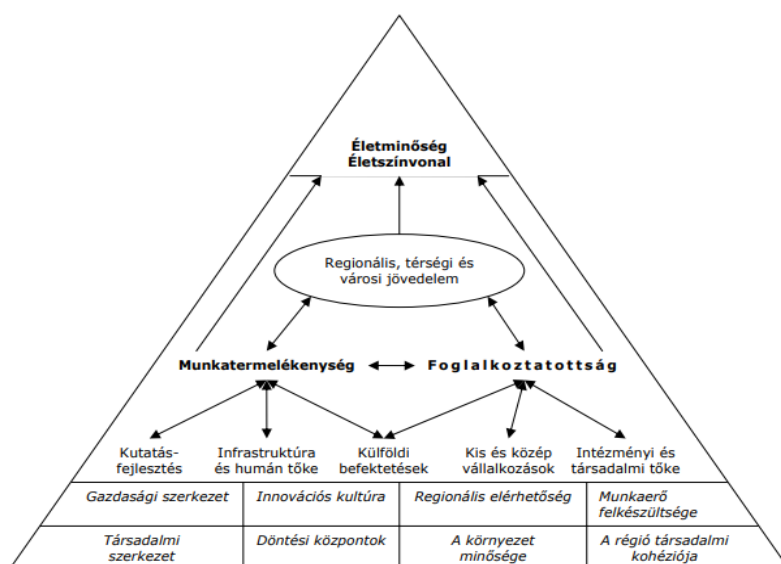
$$\text{Eszközök forgási sebessége} = \frac{\text{értékesítés nettó árbevétele}}{\text{összes eszköz}}$$

$$\text{Készletek forgási sebessége} = \frac{\text{értékesítés nettó árbevétele}}{\text{készletek}}$$

Ennek megfelelően a forgási sebességi mérések a vállalkozás több területét is feltudják mérni, annak függvényében, hogy minek a forgási sebességét mérjük. Az elemzés alapja a viszonyítás, ami során egybevetethetjük az elemzés alá vont időszakok teljesítményeit (GYULAI, 2011). Az értekezés során ennek megfelelően a vállalkozások eszköz és készlet forgási sebességei kerültek vizsgálat alá.

2.4. Ipari park telephelyválasztás

A kérdőív telephelyválasztási szempontok kérdéskörének kidolgozásakor LENGYEL (2000) által leírt optimális telephelyszerkezet modelljét vettem figyelembe, amely az 3. számú ábrán látható.

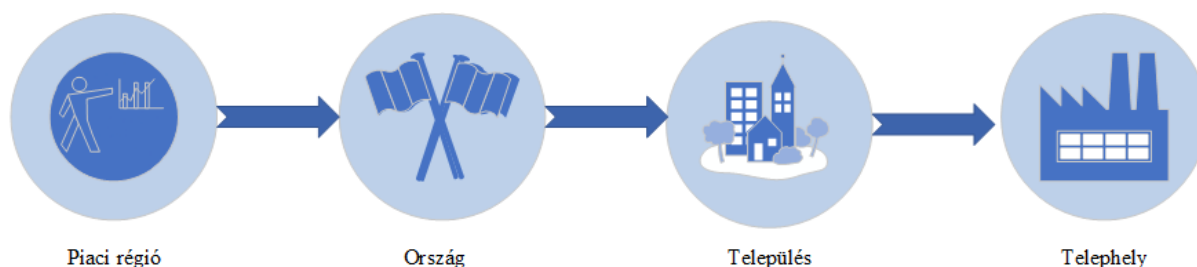
3. ábra: A régiók, térségek és városok versenyképességének piramis-modellje

Forrás: LENGYEL, 2000

VERES (2017) kutatási eredményei alapján a telephelyválasztási kérdések elemzéséhez a pontozásos módszert alkalmaztam, és 5 fokozatú Likert-Skálán súlyozhattak a megkérdezett vállalkozások. A pontozásos módszer egyfajta univerzális mérési módszer, ami a telephely

kiválasztási szempontok vizsgálatánál is alkalmazható. A módszer alkalmazása során az egyes tényezők súlyokkal való ellátása által kiszűrhetőek a fontos, illetve kevésbé fontos tényezők. A kapott eredményeket kétféle módon lehet értékelni, additív módon, vagy multiplikatív módon, de közös jellemzőjük, hogy a nagyobb érték a jobb.

A telephelyválasztási folyamat döntési rendszere CHIKÁN és DEMETER (2006) alapján a 4. ábrán került feltüntetésre, mely lépésekhez kapcsolódó kérdések szintén megjelennek a kérdőív által vizsgált terület kérdései között.

4. ábra: A telephelyválasztás hierarchikus döntési rendszere

Forrás: CHIKÁN – DEMETER (2006), alapján saját szerkesztés

A kérdőíves megkeresés útján a telephelyválasztással olyan szubjektív adatok, mint például a vállalkozások szemlélete, vagy jövőképe is feltérképezésre kerülhetett. ÁLDORFAINÉ és munkatársai (2018) szerint kutatási témától függően akár súlyozva is lehet átlagolni az indexeket abban az esetben, ha van előzetes tudásanyagunk arról, hogy mely tényező befolyásolhatta leginkább telephelyválasztást, vagyis, hogy melyik faktor szerepelhetett a legnagyobb súllyal az eredmények kialakulásában.

2.5. Modern városok program adatok, támogatói okiratok

A Modern Városok Program ipari park fejlesztési támogatásai dokumentumelemzés formájában kerültek feldolgozásra. Magyarország kormánya és a megyei jogú városok között kötött együttműködési megállapodásokat városonként külön-külön kormányhatározatban rögzítették, és jelentették meg a Magyar Közlönyben. FEKETE (2017) korábbi tanulmánya során a kormányhatározatokat már összegyűjtötte, viszont akkor még a Hódmezővásárhellyel kötött kormányhatározat hiányzott, ezt pótoltam a 3. táblázatban, ahol feltüntetésre került a többi megyei jogú város mellett.

3. táblázat: A Modern Városok Program együttműködési megállapodásai

Megyei jogú város	Együttműködési megállapodás megkötésének dátuma	Kormányhatározat száma
Békéscsaba	2016. április 26.	1283/2016. (VI. 7.)
Debrecen	2015. május 18.	1382/2015. (VI. 12.)
Dunaújváros	2016. május 31.	1394/2016. (VII. 21.)
Eger	2015. április 10.	1251/2015. (IV. 23)
Érd	2015. július 3.	1504/2015. (VII. 23.)
Győr	2017. április 28.	1387/2017. (VI. 27.)
Hódmezővásárhely	2017. május 26.	1840/2017. (XI. 10.)
Kaposvár	2015. október 9.	1803/2015. (XI. 10.)
Kecskemét	2016. február 9.	1131/2016. (III. 10.)
Miskolc	2016. február 11.	1315/2015. (V. 21.)
Nagykanizsa	2015. június 23.	1496/2015. (VII. 21.)
Nyíregyháza	2015. november 10.	1955/2015. (XII. 17.)
Pécs	2015. április 28.	1316/2015. (V. 21.)
Salgótarján	2017. március 21.	1388/2017. (VI. 27.)
Sopron	2015. március 24.	1217/2015. (IV. 17.)
Szeged	2017. január 30.	1151/2017. (III. 20.)
Székesfehérvár	2015. május 26.	1383/2015. (VI. 12.)
Szekszárd	2016. február 23.	1159/2016. (IV. 5.)
Szolnok	2015. június 3.	1428/2015. (VI. 25.)
Szombathely	2015. november 17.	1936/2015. (XII. 12.)
Tatabánya	2016. március 22.	1240/2016. (V. 13.)
Veszprém	2016. május 10.	1284/2016. (VI. 7.)
Zalaegerszeg	2015. április 14.	1252/2015. (IV. 23.)

Forrás: FEKETE (2017) alapján saját szerkesztés

Az együttműködési megállapodásokban meghatározott fejlesztési pontokat támogatói okiratban erősítették meg, ami meghatározza a támogatandó projektet, illetve meghatározza a támogatás célját, összegét, a támogatott tevékenység időtartamát, és az ellenőrzés módját.

Az irodalmi feldolgozás részben bemutatásra került, hogy a Modern Városok Program keretében megvalósuló projektek pontos lehatárolása, számszerűsítése hiányos, illetve az elérhető dokumentációk hiánya miatt átláthatatlan, így hivatalos forrásból, a kormány.hu oldalról információhoz jutni rendkívül nehézkes. A program keretiben futó projektek státuszáról egy helyen találtam csak adatokat, a k.blog.hu oldalon (K-BLOG, 2020), ahol Merényi Miklós - a Budapesti Corvinus Egyetem PhD hallgatója - által Gyopáros Alpár kormánybiztostól kapott adatigénylésére beérkezett válasz alapján feltöltésre került a Miniszterelnökségtől kapott projektek listája, valamint a projektek 2020 augusztusában érvényes státusza, amely révén lehetségessé vált értekezésem Modern Városok Program ipari park fejlesztéseihez kapcsolódó fejezete pontosabb kidolgozása (K.BLOG.HU, 2020).

3. AZ ÉRTEKEZÉS FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSAI

A szakirodalmi feldolgozás keretében ismertettem az ipari fejlődés főbb szakaszait Magyarországon, ennek során megállapítottam, hogy a ma jellemző Budapest centrikus gazdasági szerkezet létrejötte történelmi okokra vezethető vissza. Ez jellemzően az első világháború lezárását követően alakult ki, a példátlan területi, népességi, és gazdasági veszteség a mai napig megbélyegzi az egész gazdaságot. A területi integritás elvesztésével, és a két évtizeddel később érkező második világháború bukásával pedig a mai napig fennálló gazdasági szerkezet gyökeresedett meg. A háborús éveket követő kommunista, szocialista tervgazdaság erőltetetten, a hagyományos magyar gazdaság természetes jellegétől eltérően a nehézipar fejlesztésébe kezdett, majd az 1989-es rendszerváltást követő években a tömeges gyárbezárások, valamint a rendkívül magas munkanélküliség rámutatott arra, hogy ez az irány zsákutca volt, viszont a kommunizmus éveiben újonnan alapított ipari létesítmények elhelyezkedése már jeleit mutatta annak a kezdeményezésnek, hogy a vidéki térségek is szerephez jussanak a gazdaság működése során. A rendszerváltás, és az Európai Unió csatlakozásunkig eltelt évek alatt rendkívül lassan növekedett a gazdaság, vele együtt az ipar fejlődési szintje is rendkívül gyenge volt, azonban a 2004 után megjelenő kohéziós alapok, és az Európai Unió strukturális politikája úgy fejlődött, illetve alakította át nem csak az EU-s, de a hazai iparfejlesztést is, hogy mindeközben az iparpolitika vállalkozáspolitikává vált. Az időközben megjelenő iparfejlesztési programok pedig megfelelő stimulust adtak az ipari parkok elterjedésének országszerte, amelyek otthont adnak a kutatás keretében vizsgálat alá vont vállalkozásoknak is.

A kutatás során felállított kritériumok mentén azonosított ipari parkok száma 48 darab, melyek a 4. számú táblázatban látható módon oszlanak meg regionális szinten. Az egy régióra jutó ipari parkok száma összességében nem mutat nagy különbséget, hat és tíz között alakul, azonban arányaiban vizsgálva már nagyobb eltéréseket lehet megfigyelni. Regionális szinten a megyei jogú városok ipari parkjainak a száma a Dél-Dunántúl régióban a legalacsonyabb, mindössze hat darab található, a legmagasabb pedig tíz-tíz darabbal a Dél-Alföld régióban, és a Nyugat-Dunántúl régióban található. Ki kell emelni, hogy a magasabb darabszám azért is ezekben a régiókban jelenik meg, mert itt a megyeszékhelyek mellett Csongrádban Hódmezővásárhely, Győr-Moson-Sopronban Sopron, és Zalában Nagykanizsa is megyei jogú városi ranggal rendelkezik.

4. táblázat: A vizsgált ipari parkok száma régióként

Régió	Ipari parkok száma
Dél-Alföld régió	10
Dél-Dunántúl régió	6
Észak Alföld régió	7
Észak-Magyarország régió	7
Közép-Dunántúl régió	8
Nyugat-Dunántúl régió	10
Összesen	48

Forrás: Saját kutatás, 2020

A kutatás során azonosításra kerültek a vállalkozások, amelyek a megyei jogú városok ipari parkjaiban telephellyel rendelkeznek, méretkategória szerinti megoszlásuk alapján elmondható, hogy a kkv szektor aránya 89 százalékot tesz ki, míg a nagyvállalatoké pedig 11 százalékot. Ez alapján azt a következtetést lehet levonni, hogy az ipari parkok strukturális jellemzőjüknél fogva alapvetően a nagyvállalatoknak kedveznek, ugyanakkor a kkv szektor aránya is jelentős, viszont érdemes kiemelni, hogy az arányuk az országos átlaghoz képest elmarad, ahol ez az érték több, mint 99 százalék. A vizsgálat alá vont vállalkozások jogi formáit vizsgálva megállapításra került, hogy a Modern Városok Programban érintett települések ipari parkjaiban a vállalkozások jellemzően korlátolt felelősségű társaságként működnek, az azonosított vállalkozások 88,6 százalékát teszik ki, míg 5,4 százalékuk betéti társaságként, 5 százalékuk zártkörű részvénytársaságként, és 1 százalék pedig egyéb jogi formát választva folytatja tevékenységét (5. táblázat).

5. táblázat: A telephellyel rendelkező vállalkozások jogi formájának megoszlása

Letelepedett vállalkozások	Darabszám	Arány
Kft.	1565	88,6%
Bt.	96	5,4%
Zrt.	88	5,0%
Nonprofit szervezet	9	0,5%
Szövetkezet	4	0,2%
Nyrt.	3	0,2%
Kkt.	2	0,1%
Összesen	1767	100%

Forrás: Saját kutatás, 2020

A TEÁOR'08 nomenklátúra alapján azonosításra került a vállalkozások főtevékenysége, aminek a segítségével sikerült az 1767 vállalkozás nemzetgazdasági ág szerinti kategorizálása (6. táblázat).

6. táblázat: A telephellyel rendelkező vállalkozások nemzetgazdasági ág szerinti megoszlása

Nemzetgazdasági ág	Darabszám	Százalék
Feldolgozóipar	528	29,9%
Kereskedelem, gépjárműjavítás	465	26,3%
Ingatlanügyletek	167	9,5%
Építőipar	131	7,4%
Szállítás, raktározás	118	6,7%
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	115	6,5%
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	64	3,6%
Információ, kommunikáció	43	2,4%
Vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés	26	1,5%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	23	1,3%
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	20	1,1%
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	17	1,0%
Egyéb szolgáltatás	16	0,9%
Oktatás	10	0,6%
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	7	0,4%
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	7	0,4%
Művészet, szórakoztatás, szabad idő	7	0,4%
Bányászat, kőfejtés	2	0,1%
Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	1	0,1%
Összesen	1767	100,0%

Forrás: Saját kutatás, 2020

Megállapítható, hogy a vizsgált ipari parkok gazdasági szerkezete homogén, regionális szinten nincsenek nagy eltérések, jellemzően feldolgozóipari vállalkozások rendelkeznek telephellyel a vizsgált ipari parkokban, ez az azonosított vállalkozások 29,9 százalékát teszik ki, a második legnagyobb működési kör pedig a kereskedelem gépjárműjavítás nemzetgazdasági ág, ez 26,3 százalékban került azonosításra. Viszonylag magasabb arányban vannak még jelen az ingatlanügyletekkel foglalkozó vállalkozások, az építőipari vállalkozások, a szállítás-raktározással, valamint a szakmai, tudományos, műszaki tevékenységgel foglalkozó cégek, a maradék kevésbé meghatározó nemzetgazdasági ágak szereplői viszont szintén széles körben vannak jelen az ipari parkokban. A demográfiai elemzés során feltárt vállalkozások túlélési rátája (7. táblázat) magasabb, mint az országos

átlag, így arra a következtetésre jutottam, hogy az ipari parkokba telepedett vállalkozások nagyobb eséllyel válnak túlélővé, mint azon társaik, akik máshol telepednek le.

7. táblázat: Új vállalkozások túlélési rátája

Vállalkozás alapításának éve	2016	2017	2018	2019
2015	93%	93%	91%	84%
2016	-	93%	91%	87%
2017	-	-	81%	78%
2018	-	-	-	96%

Forrás: Saját kutatás, 2020

Ez alapján is látható, hogy a jövőben különösen érdemes, és kiemelt szempont kell, hogy legyen a meglévő ipari parkok fejlesztése, vagy újak létrehozása, hiszen nem elhanyagolható szempont a foglalkoztatásra gyakorolt hatásuk sem, ami a kapott eredmények alapján jelentősnek mondható, az országos foglalkoztatásból 4,5 százalékkal részesedtek azon vállalatok, amelyek a megyei jogú városok ipari parkjaiban telephellyel rendelkeztek.

A megfelelő következtetések levonásához szükségesnek tartottam a vállalkozások pénzügyi elemzését elvégezni, ezt a DuPont mutatószámrendszer mentén végeztem el, illetve likviditási és forgási sebesség vizsgálatot is végeztem.

8. táblázat: Jövedelmezőségi mutatók méretkategóriánként

Méretkategória	ROS		Összes eszköz forgási sebessége		ROA		Saját tőke multiplikátor		ROE	
	Átlag	Min/Max	Átlag	Min/Max	Átlag	Min/Max	Átlag	Min/Max	Átlag	Min/Max
0 fős mikrovállalkozások	-1,38	-332,78 281,56	0,68	0,00 100,00	0,76	-602,00 1477,67	2,08	-4559,72 1784,38	1,70	-23,79 1477,67
1 fős mikrovállalkozások	-1,20	-477,60 427,93	1,11	0,00 27,44	-0,21	-52,80 3,17	-9,16	-9178,95 1094,09	0,42	-127,87 156,38
2-9 fős mikrovállalkozások	-0,40	-282,40 303,67	1,78	0,00 152,11	0,01	-21,94 5,29	2,28	-5598,78 1832,67	0,50	-65,50 690,56
Kisvállalkozások	-0,60	-979,88 19,77	1,86	0,00 111,02	0,05	-31,17 0,91	1,73	-2640,89 325,58	0,02	-455,60 24,70
Középvállalkozások	0,08	-7,55 17,97	1,79	0,00 33,85	0,08	-3,68 1,01	10,64	-250,58 7456,37	0,99	-64,66 1067,78
Nagyvállalatok	0,06	-1,60 28,11	2,01	0,00 15,18	0,05	-0,73 0,54	3,85	-144,47 90,79	0,16	-8,67 9,04
Összesen	-0,48	-979,88 427,93	1,62	0,00 152,11	0,10	-602,00 1477,67	2,39	-9178,95 7456,37	0,55	-455,60 1477,67

Forrás: Saját kutatás, 2020

A DuPont elemzés és a jövedelmezőségi vizsgálatok alapján (8. táblázat) megállapítottam, hogy a megyei jogú városok ipari parkjaiban telephellyel rendelkező vállalkozások mutatói megfelelőek, bár nemzetgazdasági áganként elég nagy eltéréseket látni, de a legmeghatározóbb kategóriák, mint például a feldolgozóipar vagy a kereskedelem, gépjárműjavítás mutatói jónak mondhatóak. Méretkategóriánként vizsgálva a két legmeghatározóbb kategória, a középvállalkozások és a nagyvállalatok minden elemzett mutatószáma megfelelő, a többi méretkategória vonatkozásában lehetnek az egyes mutatószámok között olyanok, amelyek esetleg a nem kívánatos tartományba esnek, azonban esetükben a kapott eredményekre nagy hatással van a viszonylag magas szórás. Régiók vonatkozásában pedig a Dél-Dunántúl vállalkozásai voltak azok, amelyek a DuPont modell alapján a legjobb eredményeket nyújtották.

A likviditási mutatók nemzetgazdasági ág szerinti aspektusban minden nemzetgazdasági ág esetében elérték, vagy meghaladták a minimálisan elvárt értékeket, azonban a kapott adatok jelentős szórást mutattak. Kiemelhető, hogy a bányászat, kőfejtés nemzetgazdasági ágban működő vállalkozások likviditási mutató vannak a legközelebb a megkívánt értékekhez, a többi ágazat túl sok likvid eszközzel rendelkezik, így eleshetnek az alternatív befektetések jövedelmétől. Méretkategória alapján messze a nagyvállalatok tudják felmutatni mind az általános likviditási mutatót illetően, mind a likviditási gyorsrátát illetően a legjobb mutatókat, kisebb méretkategóriák esetében ez a hatékonyság csökken, magasabb értékeket kaptam, ami, ha fizetési nehézségeket nem is jelez, azonban jövedelemvesztést jelezhet az elmaradt befektetéseknek köszönhetően, viszont meg kell jegyezni, hogy a vállalkozások értékei nagy szórást mutatnak. Regionális szinten az Észak-Alföld régió vállalkozási érték el az ideálishoz legközelebbi értékeket, a Dél-Dunántúl teljesített a legrosszabbul, nagyon magas likviditási mutató értékeket elérve, de szintén magas szórás mellett. A forgási sebességek tekintetében pedig, a készletekkel a szállítás, raktározás nemzetgazdasági ág gazdálkodott a legjobban, a likviditási mutatók alapján nem a fizetéseképtelenség miatti alacsony készletek miatt történt mindez, így valószínűleg ezek a vállalkozások tényleg hatékonyan gazdálkodnak. Legalacsonyabb értéket a közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás érte el.

Méretkategória alapján (9. táblázat) a legjobb likviditási értékekkel a nagyvállalatok rendelkeznek, esetükben az átlagértékek egybeesnek az ideális értékekkel, azonban a közép

és kisvállalkozások értékei sem feltétlenül rosszak, a mikrovállalkozások viszont túl magas értékekkel bírnak.

9. táblázat: Likviditási és forgási mutatók méretkategóriánként

Méretkategória	Általános likviditási mutató			Likviditási gyorsráta		
	Átlag	Szórás	Max	Átlag	Szórás	Max
0 fős mikrovállalkozások	114,82	966,69	16 993,81	95,56	802,60	16 993,81
1 fős mikrovállalkozások	37,68	441,75	11 583,75	16,92	138,55	3 554,67
2-9 fős mikrovállalkozások	6,25	28,11	668,76	5,44	27,21	668,76
Kisvállalkozások	3,27	8,88	292,20	2,65	8,70	292,20
Középvállalkozások	2,49	4,08	68,91	1,84	3,67	65,20
Nagyvállalatok	1,74	2,52	65,91	1,26	2,45	65,91
Összesen	19,81	355,13	16 993,81	14,98	273,96	16 993,81

Forrás: Saját kutatás, 2020

Forgási sebességek tekintetében (10. táblázat) hasonló a helyzet, a nagyvállalatok és a középvállalkozások hatékonysága a legjobb. Régiók tekintetében pedig a készletforgási sebesség tükrében a Közép-Dunántúl vállalkozásai a leghatékonyabbak, eszközforgásban a Dél-Alföld, viszont minden tekintetben a Dél-Dunántúl vállalkozásai működnek a legrosszabbul e mutatók eredményei alapján a vizsgált vállalkozások közül.

10. táblázat: Forgási sebesség mutatók méretkategóriánként

Méretkategória	Készletek forgási sebessége			Eszközök forgási sebessége		
	Átlag	Szórás	Max	Átlag	Szórás	Max
0 fős mikrovállalkozások	52,70	140,03	884,37	0,68	3,56	100,00
1 fős mikrovállalkozások	57,92	136,65	853,76	1,11	2,22	27,44
2-9 fős mikrovállalkozások	49,13	113,52	894,97	1,78	4,41	152,11
Kisvállalkozások	67,19	152,94	896,57	1,86	3,54	111,02
Középvállalkozások	52,04	126,08	958,16	1,79	1,59	33,85
Nagyvállalatok	45,96	118,88	871,97	2,01	1,63	15,18
Összesen	55,49	132,72	958,16	1,62	3,34	152,11

Forrás: Saját kutatás, 2020

A kérdőíves vizsgálat eredménye habár nem reprezentatív, de a kapott minta jellemzői jól leírják a vizsgált sokaság egészét, ugyanis az összes olyan vállalkozás meg lett kérdezve, akik a megyei jogú városok ipari parkjaiban telepedtek le, illetve a beérkezett 95 válasz arányaiban nem mutatott nagy eltérést az összes vállalkozás nemzetgazdasági ág szerinti főtevékenysége alapján számított megoszláshoz képest (11. táblázat), valamint regionális megoszlásuk is csupán minimális eltérést mutatott a vizsgált adathalmazhoz képest.

11. táblázat: A vállalkozások nemzetgazdasági ág szerinti megoszlása az adathalmaz és a válaszadók esetében

Nemzetgazdasági ág	Teljes adathalmaz megoszlás	Válaszadók aránya	Eltérés
Feldolgozóipar	29,9%	35,8%	5,9%
Kereskedelem, Gépjárműjavítás	26,3%	27,4%	1,1%
Építőipar	7,4%	14,7%	7,3%
Szállítás, Raktározás	6,7%	7,4%	0,7%
Ingatlanügyletek	9,5%	3,2%	-6,3%
Oktatás	0,6%	2,1%	1,5%
Szakmai, Tudományos, Műszaki Tevékenység	6,5%	2,1%	-4,4%
Egyéb Szolgáltatás	0,9%	2,1%	1,2%
Információ, Kommunikáció	2,4%	2,1%	-0,3%
Területen kívüli szervezet	0,0%	1,1%	1,1%
Villamosenergia-, Gáz-, Gőzellátás, Légkondicionálás	0,4%	1,1%	0,7%
Mezőgazdaság, Erdőgazdálkodás, Halászat	0,4%	1,1%	0,7%

N=1776

N=95

Forrás: Saját kutatás, 2020

A demográfia kérdésekre kapott válaszok értékelése után arra a következtetésre jutottam, hogy az ipari parkokban letelepedett vállalkozások 47 százaléka családi vállalkozásként működik, aminek a 96 százaléka kkv-k kategóriájába tartozik, viszont a családi vállalkozások 4 százaléka nagyvállalat. A felmérés eredményeként kiderült, hogy a vállalkozások a jövőképüket illetően főként pozitívak, azoknak az aránya, akik szerint romlani fognak a jövőben az eredményeik csupán 10 százalék körüli értéket vett fel, ez talán szintén köszönhető az ipari parkok által biztosított biztonságos működési környezetnek is. A kapott eredményekből továbbá következtetni tudtam azokra a tényezőkre is, amelyek leginkább hátráltatják a kutatás keretében érintett vállalkozásokat, ezek pedig legfőképp a magas adó- és társadalombiztosítási terhek, a piacon meglévő erős verseny, és a gazdasági szabályozás kiszámíthatatlansága, ebből is látszik, hogy az elsődleges hátráltató tényezők elsősorban nem a vállalkozások lokalizációjából fakadnak, tehát ez alapján is potenciált látok a többpólusú gazdaság létrehozására Magyarországon.

A kérdőíves kutatás keretében felmérésre kerültek a vizsgált vállalkozások telephelyválasztási szempontjai is, ami a vizsgálati minta jellemzői alapján érvényes lehet az összes megyei jogú város ipari parkjában telephellyel rendelkező vállalkozás számára. Összegezvén a telephelyválasztási preferenciákkal kapcsolatosan kapott eredményeimet, megállapítom, hogy a vállalkozások 82 százaléka az infrastrukturális feltételeket jelölte

meg, mint elsődleges szempontot, amit figyelembe vesz a telephelyének kiválasztása során, második legfontosabb szempont pedig a telephely ára vagy bérleti díja, de fontosnak tartják még a képzett munkaerő elérhetőségét is. A kemény és puha infrastrukturális feltételek közül, a kemény feltételeket tartják fontosabbnak. A kemény infrastruktúra elemei közül a szélessávú internet elérhetősége a legfontosabb, a vállalkozások 80 százaléka nyilatkozott úgy, hogy ez elengedhetetlen számára. Második szempont a közművek megléte, és harmadlagos az autópálya közelsége. A puha infrastruktúrát kevésbé tartják kritikusnak, azonban a kapott eredmények alapján a pályázatfigyelési szolgáltatás és könyvviteli, tanácsadási szolgáltatások azok, amelyeket hasznosnak ítélnék meg egy telephely kiválasztásakor.

A kérdőíves kutatás eredményei alapján megállapítottam, hogy a vállalkozások 61 százaléka semmilyen esetben sem szeretné elhagyni az ipari parkját, vagy annak a települését, viszont 39 százalék hajlandó lenne áttelepedni abban az esetben, ha egy jobb feltételeket nyújtó ipari park létesülne a közelében. Erre 0-10 km-es körzetben a vállalkozások 25 százaléka mutat érdeklődést, 10-20 km-es körzetben 19 százalék, és a távolság növekedésével egyre kevesebb, mindössze a vállalkozások 1 százaléka nyilatkozott úgy, hogy Magyarországon bárhova hajlandó lenne átköltözni, ha az igényeinek megfelelő ipari park létesülne. A telephely áthelyezés rádiusza és lokációja tekintetében Pest megye emelkedik ki 22 százalékkal, azonban a nyugati megyék is erős számokat hoznak 15-17 százalék közötti értékkel.

A kapott eredmények alapján tehát érdemes a Modern Városok Program iparfejlesztési támogatásait, és ezzel összhangban az összes kapcsolódó projektet végrehajtani, hogy a vidéki vállalkozások még inkább komfortosan érezzék magukat a telephelyeiken, de legfőképp hatékonyabban, és még több hozzáadott értéket teremtve tovább növeljék ezen létesítmények már eddig is jelentős szerepét a magyar nemzetgazdaságban.

4. AZ ÉRTEKEZÉS ÚJ, ILLETVE ÚJSZERŰ EREDMÉNYEI

Az értekezés célja tehát a Modern Városok Programban résztvevő települések ipari parkjaiban telephellyel rendelkező vállalkozások vállalatdemográfiai, pénzügyi elemzése, illetve a telephelyválasztási jellemzőik felkutatása volt, ugyanakkor a Modern Városok Program együttműködési megállapodásainak elemzése által szerettem volna feltárni annak lehetőségeit is.

A vizsgált szempontok alapján kapott eredményeim az alábbi felsorolásban láthatóak. Reményeim szerint, az eredmények hasznosítása révén akár a jövőbeni területfejlesztési, és ipari park fejlesztési tervekhez kapcsolódóan támpontokat, javaslatokat lehet majd összeállítani a döntéshozók számára, a még eredményesebb jövőbeni együttműködés érdekében, ezzel is növelve a vidéki térségek jövőbeni gazdasági és népességmegtartó erejét, illetve csökkentve a történelmi okokra visszavezethető egypólusú, Budapest központú gazdasági szerkezet dominanciáját hazánkban.

1. A kutatás újszerűségét részben az adja, hogy azonosításra kerültek a megyei jogú városok ipari parkjaiban telephellyel rendelkező vállalkozások köre. Ez alapján megállapítom, hogy tevékenységüket tekintve főként feldolgozóipari vállalkozások, az összes azonosított vállalkozás 30 százalékát teszik ki, azonban az egyéb tevékenységek köre rendkívül széles körben került azonosításra. A vállalkozások méretkategória szerinti megoszlása nem követi az országos átlagot, a kkv szektor jelenléte alacsonyabb, az országos átlag 99 százalékához képest ez az arány 89-91 százalék közötti, a nagyvállalatok pedig nagyobb arányban, az országos átlag 0,1 százalékához képest 9-11 százalék közötti értéket vesz fel a Modern Városok Programban résztvevő települések ipari parkjaiban.
2. Megállapítom a kutatási eredményekre alapozva, hogy a megyei jogú városok ipari parkjaiban telephellyel rendelkező vállalkozások vállalatdemográfiai és pénzügyi helyzetük alapján jelentős gazdasági erőt képviselnek a nemzetgazdaság egészéből. Országosan minden 300. regisztrált társas vállalkozás a vizsgált ipari parkokban telepedett le. Az ország összes regisztrált gazdasági szervezetének árbevételéből a részesedésük 14,4 százalék. A foglalkoztatásban betöltött szerepük is jelentős, a 15-64 éves korosztályból 4,5 százalékot tesz ki országosan a foglalkoztatottak száma.

3. Az elvégzett pénzügyi elemzés alapján megállapítom, hogy a vállalkozások stabil pénzügyi háttérrel rendelkeznek, a vizsgálat alapján kapott hatékonysági, likviditási, valamint forgási sebesség mutatók arra engednek következtetni, hogy a kutatás keretében vizsgálat alá vont vállalkozások rendelkeznek azokkal a feltételekkel, amelyek biztosítják a vállalkozások további fejlődésének lehetőségét, ami Modern Városok Programmal tovább javulhat.
4. A kérdőíves kutatás eredményeként megállapításra kerültek a vizsgált vállalkozások telephelyválasztási preferenciái. A kapott eredmények alapján megállapítható, hogy a vállalkozások a lehető legjobb infrastrukturális feltételeket keresik vállalkozásuk számára a telephelyválasztási döntés meghozatalakor, ugyanakkor a kemény infrastrukturális feltételek mellett, a puha infrastrukturális lehetőségek is fontosak a vállalkozások számára.
5. A szekunder kutatás eredményeként megállapítható, hogy a magyar gazdaság egészét tekintve Budapest központú, a primer kutatás eredményei alapján pedig kijelenthető, hogy ez a gazdasági szerkezet a kérdőívet kitöltő vállalkozások 44 százaléka szerint negatív hatással van a vállalkozásukra, és csak 11 százalék szerint van pozitív hatással a Budapest centrikusság, viszont a vállalkozások többsége nem szeretne elköltözni jelenlegi telephelyéről, illetve a költözésre hajlandók csak 22 százaléka költözne Pest megyébe.
6. Megállapítom, hogy a kutatás során elemzett szekunder források eredményei, és a Modern Városok Program együttműködési megállapodásai, illetve a támogató okiratok alapján azonosított iparfejlesztési, valamint ipari park fejlesztési projektek alkalmasak a megyei jogú városok gazdasági fejlesztésének az elősegítésére azáltal, hogy megfelelő infrastrukturális háttérrel biztosítanak az ipari parkokban letelepedett vállalkozások számára. A programhoz kapcsolódó infrastrukturális, kulturális, oktatási projektek támogatása pedig a vidéki térségek népességmegtartó erejéhez járulnak hozzá, ugyanakkor szükségesnek tartom a helyi érdekeltek bevonását a fejlesztési irány meghatározásának döntéshozatalába a hatékonyabb végeredmény elérése érdekében.

5. AZ EREDMÉNYEK GYAKORLATI HASZNOSÍTHATÓSÁGA

A fentiek kapcsán általánosságban elmondható, hogy Modern Városok Program eddig soha nem látott mértékű fejlesztési csomagja pozitívan érinti a vidéki térségek iparának, és ipari parkjainak fejlesztését. Az azonosításra került 40 ipari jellegű fejlesztés közül 21 darab ipari park fejlesztés, ami új ipari parkok létrehozását, vagy a már meglévők fejlesztését irányozta elő.

Kiemelendő, hogy a MVP keretében elsődlegesen és legnagyobb mértékben biztosított fejlesztési lehetőségek, még pedig az infrastrukturális fejlesztések alapvetően egybevágnak a vidéki ipari parkokba települt cégek telephely választási preferenciáinak vizsgálata során kapott eredményekkel, így a program a vállalkozások valódi igényét fedi le, ami hosszabb távon mindenképpen a nagyobb számú vidéki letelepedést mozgíthatja elő.

Összességében a kérdőív alapján kapott eredmények alapján elmondható a Modern Városok Programról, hogy a vizsgált vállalkozások többsége pozitívan áll a program tervezett fejlesztéseihez, szívesen vesznek részt azokban, és a tervezett, valamint a már részben megvalósított fejlesztések remek lehetőséget biztosítanak a megyei jogú városok számára, illetve az ott élő népesség, és a helyi, vagy a településeken telephellyel rendelkező vállalkozások számára, hiszen a fejlesztési projektek a valós igényeket fedik le. Így a kapott eredmények alapján tehát mindenképpen érdemesnek tartom a Modern Városok Program iparfejlesztési támogatásait, és ezzel összhangban az összes kapcsolódó projekt végrehajtását, mert végső soron ez a vidéki vállalkozások hatékonyabb működését, nagyobb számú letelepedését segítheti elő, ami hozzájárulhat ahhoz, hogy még több hozzáadott értéket teremtve tovább növeljék e létesítmények már eddig is jelentős szerepét a magyar nemzetgazdaságban.

Ugyanakkor tekintve, hogy a vizsgált vállalkozások közel negyede még nem is hallott a programról, így javaslatként fogalmaznám meg a jelenlegi tájékoztatás eredményesebbé tételét, valamint, azt, hogy minél szélesebb körben kerüljenek bevonásra az érdekelt körök. A helyi gazdasági, és társadalmi szervezetek igényeinek felmérése rendkívül fontos, hiszen ahogy a kapott eredmények mutatják, a vállalkozások konkrét igényeket fogalmaznak meg a telephelyválasztás folyamata során, így a program által nyújtott fejlesztéseket mindenképp érdemes lenne minél jobban az érintettek igényeihez igazítani.

Úgy gondolom a döntéshozók számára jelen kutatás értékes információkkal is szolgálhat a kérdőíves felmérés eredménye által. Javaslatként fogalmaznám meg az ipari park infrastruktúra tervezésekor, hogy a közművek kiépítésére nagy hangsúlyt fektessenek, kiemelten a jó minőségű szélessávú internet elérhetőségére. A kutatási kérdőív innovációval kapcsolatos válaszai körében felmerült, hogy több vállalkozás is szeretné megvalósítani az ipar 4.0 elemeit, amihez szükséges a szélessávú, megbízható, alacsony késedelmű internet. Bár az eredmények kiemelik még az autópálya közelségét és a kiépített kamionparkoló meglétét, azonban a puha infrastruktúra elemeire is kellő odafigyelést kell tanúsítaniuk, kiemelten a pályázatfigyelési és könyvviteli, tanácsadási szolgáltatásokra vonatkozóan. Az eredményekből kiderül továbbá, hogy a vállalkozások rendkívül érzékenyek a telephelyválasztási döntéshozatal során, így javasolnám a telephelyek árának vagy bérleti díjának támogatását, természetesen a megfelelő feltételrendszer mellett, akár pályázati formában is.

A vállalkozások és a döntéshozók közötti hatékonyabb együttműködés érdekében pedig javasolom olyan integráló szereppel, valamint megfelelő lobbierővel rendelkező szervezetek bevonását a fejlesztési tervek kialakításába, mint például Debrecen esetében az EDC Debrecen Város- és Gazdaságfejlesztési Központ, mely szervezetek segítségével egybe lehetni fogni a vállalkozásokat. Így a vállalkozói kör, karöltve az önkormányzattal, egyetemmel, szakmai és nonprofit szervezetekkel együtt nagyobb érdekérvényesítő erővel tudna bírni. Ennek köszönhetően szakmailag helyes, kompetens fejlesztési terv javaslatok születhetnek, és az egyetemi kötődésnek köszönhetően pedig a legfrissebb nemzetközi tapasztalatokat, és best practice eljárásokat is be lehetne építeni a már meglévő, vagy újonnan létrejövő működési környezetbe.

Véleményem szerint, ha ezeket az igényeket és javaslatokat figyelembe veszik a jövőben új ipari parkok létrehozásakor, akkor egy sikerre ítélt fejlesztési programról beszélhetünk. Ugyanakkor a Modern Városok Program egészét tekintve, kiegészítve a kapcsolódó infrastrukturális, kulturális, sport és oktatási fejlesztésekkel a vidéki települések élhetőségét is fejleszti, amely jó eséllyel javíthatja a vidéki települések népességmegtartó erejét, növelheti gazdasági szerepét, és végső soron csökkentheti a Budapest központú magyar gazdaság egypólusú berendezkedését.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Áldorfainé Czabada L. M. – Némediné Kollár K. – Péli L. – Urbánné Malomsoki M. (2018): Regionális gazdaságtan – Oktatási segédanyag, Szent István Egyetem, 2018 http://abi.gtk.szie.hu/system/files/upload/course_material/reggazd_okt_segedanyag_201809vegl_0.pdf (letöltve: 2020. november 7.)
- Baranyi ZS. – Fenyves V. – Pupos T. – Takács I. – Tarnóczy T. (2013): Gazdasági elemzés /Elméleti jegyzet/, Debreceni Egyetem, AGTC, ISBN: 978-615-5183-69-0
- Boncz I. (2015): Kutatásmódszertani alapismeretek, Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Pécs, 2015. ISBN 978-963-642-826-6
- Bordáné Rabóczki M. (2012): Számviteli információk a versenyképesség szolgálatában. BCE Vállalatgazdaságtan Intézet Versenyképesség Kutató Központ, TM 72. sz. műhelytanulmány, 26., ISSN 1787-6915 http://edok.lib.unicorvinus.hu/430/1/TM72_Bordane.pdf (letöltve: 2020. szeptember 19.)
- Brealey R, – Myers S. (2005): Modern vállalati pénzügyek, Panem Kiadó, Budapest, 1175 p., ISBN: 963-545-422-8)
- Bryan L. (2007): The new metrics of corporate performance: Profit per employee, <https://www.mckinsey.com/business-functions/strategy-and-corporate-finance/our-insights/the-new-metrics-of-corporate-performance-profit-per-employee#> (letöltve: 2020. szeptember 26.)
- Chikán A. – Demeter K. (2006): Az értékteremtő folyamatok menedzsmentje - Termelés, szolgáltatás, logisztika, Aula Kiadó Kft.
- EcoStat Kormányzati Gazdaság- és Társadalom-stratégiai Kutató Intézet (2008): A versenystatisztika adatbázis módszertana,
- Fekete D. (2017): A Modern Városok Program elemzési lehetőségei, Polgári Szemle, 13. évf. 1–3. szám, 2017, 94–105., DOI: 10.24307/psz.2017.0909
- Fenyves V. – Bács Z. – Tarnóczy T. (2016): A forgótőke menedzsment jelentősége a vezetői döntésekben = Importance of circulating capital management in the managerial decisions, TAYLOR: gazdálkodás- és szervezéstudományi folyóirat, 2016. (8. évf.) 1. (22) sz. 37-45. old.
- Gyulai L. (2011): Kis- és középvállalkozások üzletfinanszírozása, Saldo Zrt., ISBN: 9789636383800
- https://www.gvh.hu/pfile/file?path=/gvh/versenykultura_fejlesztes/archivum/versenystatisztika/vkk_versenystat_modszertan_2003.pdf&inline=true (letöltve: 2020 október 17.)
- K-blog (2020): Lassan teljesülnek az orbáni ígéretek, harmadánál jár a Modern Városok Program https://k.blog.hu/2020/08/11/mvp_891 (letöltve: 2020 szeptember 5.)
- Kresalek P. (2005): A számviteli beszámolók elemzésének egyes elméleti kérdései. Tudástranszfer és információs társadalom. BGF tudományos konferencia a Magyar Tudomány Napja 2004. tiszteletére, 2004. november 4-5. (Megjelent: Tudományos évkönyv 2004. BGF, Budapest, 2005.) <https://docplayer.hu/6278466-Kresalek-peter-a-szamviteli-beszamolok-elemzesenek-egyes-elmeleti-kerdesei.html>, (letöltve: 2020. november 13.)

- Kresalek P. (2007): Mutatószámrendszerek a vállalati elemzésben, in: BGF tudományos évkönyv 2006, 138-153 p.
- Laáb Á. (2009): Vezetői számvitel. Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, 164. www.kulker.hu/wpcontent/uploads/2013/03/teljeskOny_1550281.pdf. (letöltve: 2020. november 14.)
- Lehota J. (2001): Marketingkutató az agrárgazdaságban, Mezőgazda Kiadó, 2001, ISBN: 9639358258
- Lengyel I. (2000): A regionális versenyképességről, Közgazdasági Szemle. 12. 962-987. o.
- Musinszki Z. (2014): Mit mutat a mérleg? A hányadoselemzés alapjai és buktatói, Controller Info, I. évfolyam, 2013/12., 20-26. o., II. évfolyam, 2014/1. 42-53. o., ISSN 2063 9309
- Netjogtár (2020): 2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról, <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0400034.tv> (letöltve: 2020. augusztus 8.)
- Sápiné Duduk I. (2017): Üzleti teljesítmény és versenyképesség a nagyvállalati versenyelőnyök és versenyhátrányok pénzügyi összefüggésében, Doktori (PhD) értekezés. Debreceni Egyetem
- Tarnóczy T. (2015): Pénzügyi kimutatások elemzése, in: Alapvető pénzügyi és számviteli ismeretek a gyakorlatban, Center-Print Nyomda, Debrecen, ISBN 978-615-80290-5-6
- Van Voorhis, K.R. (1981) "The DuPont Model Revisited: A Simplified Application to Small Business" Journal of Small Business Management, 19(2), p.45-51
- Veres L. (2017): A telephelyválasztás aktuális kérdései, Közép-Európai Közlemények, 10(2), 33-43.

Nyilvántartási szám: DEENK/264/2021.PL
Tárgy: PhD Publikációs Lista

Jelölt: Kun Gergő

Doktori Iskola: Ihrig Károly Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola

MTMT azonosító: 10056803

A PhD értekezés alapjául szolgáló közlemények

Folyóiratcikkek, tanulmányok (5)

1. **Kun, G.:** A foglalkoztatotti létszám alakulása az Észak-alföldi régió megyeszékhelyeinek ipari parkjaiban a Covid-19 pandémia időszaka alatt.
Debreceni Szemle. 1, 15-25, 2021. ISSN: 1218-022X.
2. **Kun, G.:** Review of industrial parks located at the county towns of the Northern Great Plain Region.
Network Intelligence Studies. 8 (16), 141-155, 2020. EISSN: 2344-1712.
3. **Kun, G.:** Industry development policies in the Austro-Hungarian Empire, in focus Hungary's industry from the Austro-Hungarian compromise to the World War 1.
SEA: Practical Application of Science. 7 (19), 55-64, 2019. EISSN: 2360-2554.
4. **Kun, G.:** Vállalkozási hajlandóság a Debreceni Egyetem hallgatói körében.
International Journal of Engineering and Management Sciences. 3 (3), 181-194, 2018.
EISSN: 2498-700X.
DOI: <http://dx.doi.org/10.21791/IJEMS.2018.3.15>.
5. Nagy, A. S., **Kun, G.**, Fenyves, V.: Franchise from family business?
Network Intelligence Studies. 4 (7), 85-91, 2016. EISSN: 2344-1712.

Konferenciaközlemények (1)

6. Nagy, A. S., Tobak, J., **Kun, G.:** Családi vállalkozás fejlesztése franchise rendszerben.
International Journal of Engineering and Management Sciences. 2 (4), 390-400, 2017.
EISSN: 2498-700X.
DOI: <http://dx.doi.org/10.21791/IJEMS.2017.4.31>.

További közlemények

Folyóiratcikkek, tanulmányok (1)

7. **Kun, G.**, Nagy, A. S., Shunsuke, H., Maasa, T., Kazuyuki, I.: Methane emission from Matsuo rice paddy field in light of different fertilizers, costs, profit and carbon credit.
Agrártudományi Közlemények. 69, 9-13, 2016. ISSN: 1587-1282.
DOI: <http://dx.doi.org/10.34101/actaagrar/69/1781>

A DEENK a Jelölt által az iDEa Tudóstérbe feltöltött adatok bibliográfiai és tudománymetriai ellenőrzését a tudományos adatbázisok és a Journal Citation Reports Impact Factor lista alapján elvégezte.

Debrecen, 2021.05.10.

